

Visit Finland

Kestävän matkailun tila 2022 - Vuosiraportin julkaisu

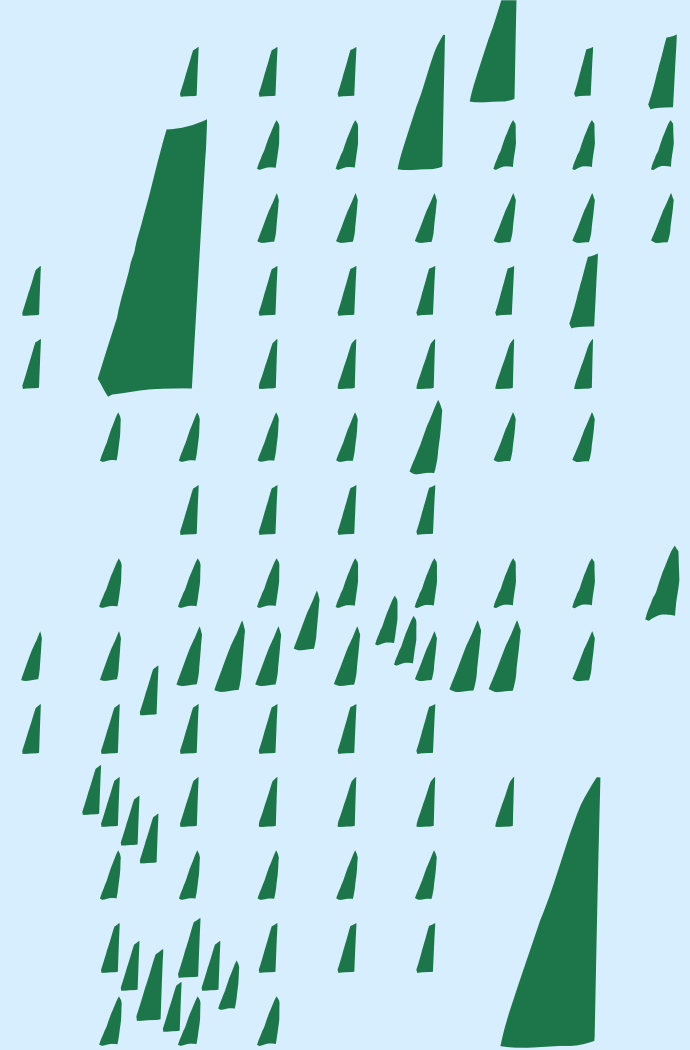
What's Up –seminaari 25.4.2023

Helsinki

Liisa Kokkarinen & Kaisa Kosonen, Visit Finland
Elina Levula, Positive Impact

Mikä ihmeen *Kestävän matkailun tila 2022?*

- Taustoitusta
- Katsaus vuosiraporttiin
- Jatkokehityksestä

Data auttaa päätöksenteossa!

Mitä ei voi mitata, sitä ei ole?

- Matkailualan kilpailukyky liittyy läheisesti sen kestävyyteen, sillä matkailukohteiden laatuun vaikuttavat voimakkaasti niiden luonnollinen ja kulttuurinen ympäristö sekä paikallisyhteisön asenteet.
- Tietojen kerääminen monista paikallistalouteen, yhteisöihin ja ympäristöön kohdistuvien vaikutusten kannalta merkityksellisistä kysymyksistä auttaa meitä muodostamaan tarkan kuvan siitä, mitä todella tapahtuu.

Kansallisten kestävän matkailun indikaattoreiden kehitystyö

- Alkoi 2019 osana STF-ohjelman pilotointia
- Sidosryhmien laaja sitouttaminen
- Yhteinen ponnistus

8 DECENT WORK AND
ECONOMIC GROWTH

12 RESPONSIBLE
CONSUMPTION
AND PRODUCTION

13 CLIMATE
ACTION

Kansallinen kestävä matkailun Indikaattorijärjestelmä

Indikaattorit on jaettu 4 osa-alueeseen:

- Kohteen hallinnointi (8)
- Taloudellinen arvo (10)
- Sosiaalinen & kulttuurinen vaikuttavuus (7)
- Ympäristövaikutukset (15)

Indikaattorit sisältävät 3 tasoa:

- Kansallisen taso
- Destinaatiotaso
- Yritystaso

+ raportoinnissa suuraluetaso

Pohjautuvat & linkittyvät kansainvälisiin tavoitteisiin, standardeihin, kriteeristöihin ja indikaattorijärjestelmiin:

- ETC (European Travel Commission),
- ETIS (European Tourism Indicator System)
- GSTC (Global Sustainable Tourism Council).
- SDGs (Sustainable Development Goals)

Indikaattorijärjestelmä tukee vastuullista johtamista

Indikaattorijärjestelmä on osa Visit Finlandin tiedolla johtamisen tavoitteita, jonka tavoitteena mm:

- määrittää matkailuresurssien rajat (esimerkiksi paikallisten sietokyky, luonnon kantokyky, henkilöresurssit, fyysinen kapasiteetti)
- kannustaa matkailualueen monipuoliseen kehittämiseen (laadukas markkinajakauma, oikeat kohderyhmät, monipuolinen tuotetarjonta)
- tarjota mittaamiseen ja seurantaan helpot ja hyödylliset työkalut
- mahdollistaa alueiden välisen vertailun niiden edistymisestä ja tuloksista
- elää, kehittyy ja hyödyntää tietolähteitä laajalti
- oppia lukemaan heikkoja signaaleja ja reagoimaan ennakoivasti.

Indikaattorijärjestelmä tulee jatkossa olemaan matkailun kestävyys seuranta, arviointia ja tavoitteen asetantaa tukeva työkalu myös Suomen matkailustrategian toimeenpanossa.

Kestävän matkailun tila -vuosiraportti

- Indikaattorityön tuloksena syntyy vertailukelpoista, säännöllisesti kerättyä ja ajallisesti oikeaa sekä relevanttia tietoa
  - kuvaamaan matkailualan kestävyden tilaa
  - helpottamaan päätöksentekoa ja suunnittelua.
- Kyseessä vuosittainen julkaisu
  - Löytyykö muilta laoilta vastaavaa?
- Tulevien vuosien aikana
  - indikaattoridatan analysointi, yhdistäminen ja rikastaminen ja siihen liittyvä raportointi kehittyy
  - viite- ja raja-arvojen hahmottuu
  - vertailtavuus paranee
  - ymmärrys datana hyödyntämisestä kasvaa
- Vahvuuksien ja kehityskohteiden tunnistaminen

Towards
The Finland
we want by 2050

The state of sustainable
development in 2020
in light of indicators and
comparative studies

STATE
OF SUSTAINABLE
DEVELOPMENT

Katsaus Kestävän matkailun tila 2022 –raportin sisältöön

Sustainable Travel Finland (STF)

STF-ohjelma lanseerattiin vuonna 2020. STF-ohjelmassa on kehityspolku destinaatioille ja yrityksille. Kun yritys tai destinaatio on kulkenut koko kehityspolun ja täyttää ohjelman kriteerit voi saada STF-merkin.

Vuonna 2022 STF-ohjelmassa mukana oli jo 942 yritystä ja käytännössä kaikki Suomen matkailualueet eli destinaatiot.

STF-merkin on saanut 219 yritystä vuonna 2022.

Suomessa on kaksi STF-merkin saanutta destinaatiota; Posio ja Kristiinankaupunki.

**90 % matkailijoista pitää
Suomea kestäväenä
matkakohteena.**

Taloudellinen kestävyys matkailualalla

- Globaalisti matkailuala on nopeassa kasvussa ja siitä on tullut yksi maailman suurimmista elinkeinoista
- Taloudellinen kestävyys tarkoittaa, että taloudellista voittoa ei tehdä sosiaalisen hyvinvoinnin, kulttuurisen arvon tai luonnonympäristön kustannuksella.
- Matkailun tulisi luoda hyvinvointia työn ja talouden kautta – kestävästi ja pitkällä aikavälillä. **Matkailulla on erityinen taloudellinen merkitys syrjäisten alueiden elinkelpoisuudelle ja työmahdollisuuksille.** Matkailu luo kysyntää erityisesti majoitus- ja ravintola-alalle, mutta myös muille palvelualoille ja kulttuuriin.
- Merkityksellistä on tarkastella matkailualan kasvun laatua ja hajautumista sekä onko matkailu kestävä kehityksen periaatteiden mukaista. **Juuri matkailualalla liiallinen ja hallitsematon kasvu voi johtaa tilanteeseen, että matkailun haitat ohittavat hyödyt (liikamatkailu).**

**Siirrymme tuotantoon perustuvasta
taloudesta palvelutalouteen.
Kestävä talous on palvelualoille, kuten
matkailu, hieno mahdollisuus.**

Taloudellinen arvo

- Vuonna 2021 Suomessa yöpymisten määrä oli 17 miljoonaa ja viipymän pituus STF-majoitusliikkeessä keskimäärin 2,2 yötä. 16 prosenttia kaikista matkailijoista oli ulkomaalaisia (2020).
- Matkailuala työllistää paljon nuoria ja myös ulkomaalaistaustaisia. Matkailualan suora vaikutus työllisyyteen oli 4,9 prosenttia. Matkailuyrityksistä **72 prosenttia toimi ympärivuotisesti**. 65 prosenttia henkilöstöstä oli kokoaikaisessa työssä.
- Keskimäärin yritykset olivat auki **10,4 kuukautta vuodesta**, tosin ympärivuotisuus vaihteli paljon alueellisesti.
- Matkailualan asiakastyytyväisyys on Suomessa korkea. Jopa **93 prosenttia matkailijoista oli tyytyväisiä** yleiseen kokemukseen matkakohteessa.

STF-ohjelman matkailijakyselyyn vastanneista kotimaisista matkailijoista 74 % kertoi pitävänsä matkakohdettaan vastuullisena, ja heistä 24 % kertoi matkakohteensa vastuullisuuden vaikuttaneen päätökseen vierailta kohteessa.

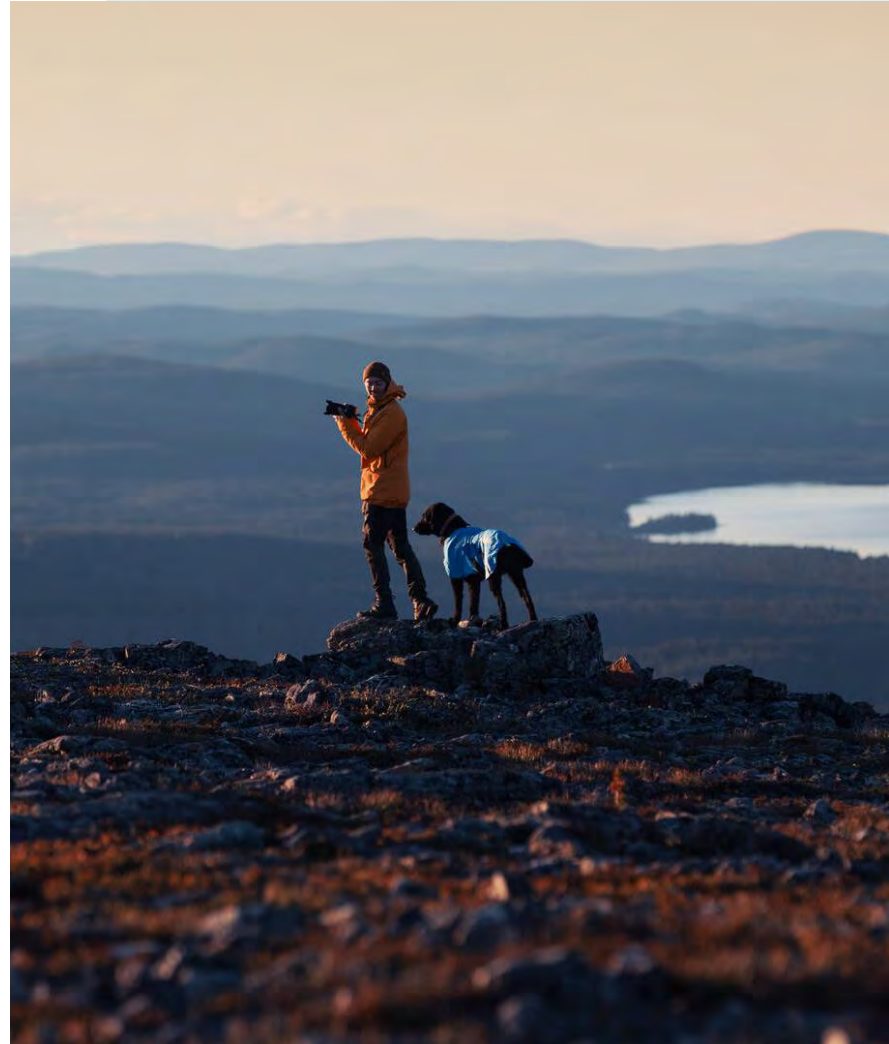
Ulkomailta saapuneista vastaajista matkakohdettaan piti vastuullisena 73 %, ja jopa 39 % heistä kertoi vastuullisuusasioiden vaikuttaneen päätökseen matkustaa kohteeseen.

Sosiaalinen ja kulttuurinen vaikuttavuus

- Suomesta löytyy seitsemän Unescon maailmanperintökohdetta, ja 95 muuta kulttuurisesti merkittävää kohdetta ja geopuistoa. Lisäksi meillä on 1417 merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.
- Sosiaalisen kestävyuden parantamiseen liittyy vahvasti saavutettavuuden ja inklusiivisuuden edistäminen.
- STF-ohjelman yritykset viestivät keskimäärin kolmella kielellä (suomi, ruotsi ja englanti).
- STF-ohjelman yrityksistä 27 prosenttia kertoi palvelevansa liikuntarajoitteisia matkailijoita ja 32 prosenttia kertoi huomioivansa LGBTQ+-kohderyhmän.

STF-ohjelman asukaskyselyn mukaan jopa 92 % asukkaista on tyytyväisiä matkailun vaikutuksiin asuinpaikkakunnalla, mutta vain 52 % oli tyytyväisiä omiin vaikutusmahdollisuuksiin matkailun kehittämisessä.

Ympäristövaikutukset

- Matkailun ympäristöhaitat syntyvät liikenteestä, rakennusten energiankulutuksesta, hankinnoista, jätteistä ja melusta. Luontomatkailussa tulee huomioida ympäristönkuluminen ja luonnon pilaantumattomuus.
- Suomen pohjoinen sijainti merkitsee, että tiloja täytyy lämmittää ison osan vuodesta ja kesällä viilentää. Tämä näkyy EU:n keskiarvoa (5,41 GJ/miljoona €) huomattavasti korkeampana energiaintensiteetin arvona (10,38 GJ/miljoona €).
- Globaalisti matkailuala on vastuussa noin kahdeksasta prosentista maailman kasvihuonekaasupäästöistä. Liikenne aiheuttaa keskimäärin 75 prosenttia matkailuun liittyvistä päästöistä ja tästä 40 prosenttia syntyy lennoista.
- Sijaintimme vuoksi Suomen lentomatkojen päästöintensiteetti on EU-keskiarvoa lähes puolet suurempi. Samoin Suomen matkailualan päästöintensiteetti on 80 prosenttia EU-keskiarvoa suurempi.
- Junamatkojen osuus matkustustavoista on noin 11 prosenttia (2021).

STF-ohjelman yritysten uusiutuvan energian osuus energian vuosittaisesta kokonaiskulutuksesta on 68 %.

Lapissa uusiutuvan energian osuus on jo 84 %.

99 % STF-ohjelman yrityksistä osallistuu aktiivisesti ilmastonmuutosta hillitseviin toimiin.

27 % STF-ohjelman yrityksistä mittaa hiilijalanjälkeään.

Visit Finland

SUSTAINABLE
TRAVEL
FINLAND

[Etusivu](#) [Ominaisuudet](#)

Selvitä yrityksesi hiilijalanjälki

Maksuton työkalu matkailuyritysten ilmastotyöhön

Haluatko tietää matkailuyrityksesi hiilijalanjäljen? Matkailualan maksuttomalla CO2-laskurilla voit laskea yrityksesi hiilijalanjäljen ja kartoittaa suurimmat päästölähteet. Tulosten avulla voit suunnitella toimintaa entistä ilmastoystävällisemmäksi ja viestiä ilmastotyöstä.

Rekisteröidy käyttäjäksi →

Suomi luontomatkailu kohteena

- Elinvoimainen ja puhdas luonto on suomalaiselle matkailualalle elintärkeä vetovoimatekijä.
- Luonnonsuojelualueiden ja kansallispuistojen osuus koko Suomen pinta-alasta on 9 %.
- Suomessa on 41 kansallispuistoa ja lukuisia luonnonsuojelualueita sekä muita retkikohteita.
- Lähes 90 prosenttia uimavesistämme luokitellaan erinomaisiksi.

942

YRITYSTÄ MUKANA
STF-OHJELMASSA¹

219

STF-MERKIN SAANUTTA
YRITYSTÄ¹

72%

MATKAILUYRITYKSISTÄ
YMPÄRIVUOTISIA²

4,9%

MATKAILUALAN SUORA
VAIKUTUS TYÖLLISYYTEEN³

STF-ohjelman yritysten ympäristötekoja

99%

osallistuu aktiivisesti
ilmastonmuutosta
hillitseviin toimiin²

27%

mittaa hiili-
jalanjälkeään²

67%

osallistuu luonnon
monimuotoisuutta
turvaaviin toimiin²

60%

tekee kestäviä
valintoja ruoka-
tarjoiluissa²

83%

toimii veden-
kulutuksen
vähentämiseksi²

68%

uusiutuvan energian
osuus energian
kokonaiskulutuksesta²

Sidosryhmien tyytyväisyys

93%

matkailijoista on
tyytyväisiä matka-
kokemuksensa⁴

90%

matkailijoista pitää
matkakohdetta
kestävänä⁴

92%

asukkaista on
tyytyväisiä matkailun
vaikutuksiin paikka-
kunnallaan⁵

9%

PINTA-ALASTA
LUONNONSUOJELU-
ALUEITA JA
KANSALLISPUISTOJA⁶

1471

VALTAKUNNALLISESTI
MERKITTÄVÄÄ RAKENNETTUA
KULTTUURIYMPÄRISTÖÄ⁷

Visit Finland

SUSTAINABLE
TRAVEL
FINLAND™

1. STF-onlinealusta
2. STF-indikaattorit 2022
3. Tilastotietokanta Rudolf, Tilastokeskus
4. STF-matkailijakysely 2022
5. STF-asukaskysely 2022
6. Metsähallitus, Tilastokeskus
7. Museovirasto

Kestävä matkailu Suomessa 2022

Jatkokehityksestä

Indikaattorikehitys

Julkaistuja indikaattoreita on nyt 28 + koteenhallinnan / STF-ohjelman indikaattorit

Liikkeelle on lähdetty asteittain, hyödyntäen niitä indikaattoreita, joista tiedot on saatavilla

Samalla työstetään uusia indikaattoreita ja malleja niiden pohjalle

Uusi tiedonkeruu on parhaillaan auki STF-alustalla. Mukana uusia indikaattoreita.

Isoimmat uudet kokonaisuudet

- Työhyvinvoinnin mittaaminen
- Matkailijan liikkumisen hiilijalanjälki ja kestävyys
- Destinaation hiilijalanjälki

Tavoitteena saada käyttöön vuodelle 2024

Raportoinnin kehitys

- Vuosiraportti ja nostoja siitä julkaistaan vf.fi-sivustolle
- Destinaatiodata julkiselle indikaattoriraportille
- Tämän vuoden indikaattoridata julkaistaan Q1 24 julkiselle raportille
- Uusien indikaattorien dataa julkiselle raportille
- Tiedon jakaminen kolmansille osapuolille kun uusi STF Hub on julkaistu
- Vuosiraportti tullaan toteuttamaan jatkossakin

A woman with her hair in a bun is sitting in a blue and orange hammock, looking out over a vast, forested landscape at sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. The scene is framed by the trunks of trees on either side.

KIITOS

